

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/206310,Gdyby-nie-Prymas-to-by-tego-kosciola-nie-bylo.html>
26.02.2026, 20:23

„Gdyby nie Prymas, to by tego kościoła nie było”

„Ja tam mogłem zawsze przyjść o każdej porze dnia i nocy, żeby jakby coś było trudnego, coś nie do rozwiązania – są różne sytuacje – to kardynał mnie przyjmował bez zapowiedzi, bo to tak jak jest normalnie, to trzeba złożyć pismo, prosić o audiencję. Tutaj takiego czegoś nie było. No i też wszędzie ksiądz kardynał gdzie mógł, to stawał w mojej obronie i też opowiadał tę historię jaka tutaj się działa” – wspomina swą relację z Prymasem Tysiąclecia ks. Czesław Sadłowski.

13.09.2024

[Kościół](#)

W swojej relacji pierwszy proboszcz parafii pw. Św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej opowiada o ogromnym wsparciu i przyjaźni ze strony kard. Stefana Wyszyńskiego, bez których nie byłoby kościoła. Kilkuletnia walka o świątynię okupiona była wieloma represjami ze strony władz PRL wobec kapłana i wiernych. Posłuchaj wspomnień, w których nieugięty Ksiądz opisuje swoją drogę z Suwalszczyzny do seminarium w Warszawie, a następnie do podgrójeckiej wsi Zbrosza Duża, z którą związał się na resztę życia.

Z pełnej notacji dostępnej na portalu Opowiedziane.ipn.gov.pl dowiesz się także m.in.:

- Dlaczego ks. Czesław Sadłowski przez kilka lat ukrywał się przed bezpieką i jak wyglądało potajemne odprawianie nabożeństw w prywatnych domach.
- Jak ksiądz zorganizował „ruchome kino” na wsi i jakie były tego konsekwencje prawne.
- O powstaniu zorganizowanej opozycji chłopskiej w drugiej połowie lat siedemdziesiątych.
- Kto i dlaczego próbował podpalić plebanię w stanie wojennym.
- Jak proboszcz ze Zbroszy Dużej został twórcą pierwszej radiostacji religijnej w 1989 r.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kościół

Notacje